

Съдбата на Русе и Черно море е в ръцете на дипломатите

ЛЮБОМИР
РОЗЕНЦАИН

Подписването на две международни конвенции - между България и Румъния и между брежните на Черно море страни, ще се превърне в ключ за разрешаване на сложните екологични проблеми в районите на Дунав и на морето. Тези международноправни договори ще покажат, че всяка от участващите в тях държави поема своята отговорност и задължението да участва в съвместната работа по изучаване, опазване и възстановяване на околната среда.

Чак след като бъдат приети конвенциите и конкретни планове за действие, световни и европейски финансови и екологични фондове и организации биха се нагърбили с пряко подпомагане на екологични проекти в региона. А без тяхно участие измъкването от екологичното тресавище тук вече е невъзможно.

Текстовете на двете конвенции са съгласувани от специалистите. Съдбата им е в ръцете на дипломатите.

Българо-румънската междуправителствена конвенция за опазване на околната среда вероятно ще бъде подписана до края на месеца - три години след началото на работата по нейния текст. На срещата между двамата министри на околната среда на 7 и 8 октомври в Букурещ най-сетне успешно са били преодолени разногласията, които досега спъваха сключването на тази конвенция.

Постигнат е разумен компромис по най-спорната точка: за признаване на възможността атомните обекти да създават екологичен риск за съседна територия, дори ако не се намират непосредствено на държавната граница. Румънската страна ще поеме задължението да разполага, изгражда и усъвършенства своята атомна електроцентраля „Черна вода“ според международно приети стандарти. България признава правото на информация и контрол върху ядрените си инсталации.

Договорена е и структурата на междуправителствената комисия по околната среда, която ще бъде орган за изпълнението на конвенцията. Обособяват се подкомисии по основ-

ните проблеми: Русе-Гюргево, ядрената безопасност и проблемите на река Дунав.

Комисията на ЕО ще финансира генерален план за наблюдение и контрол на околната среда, установяване на техническото състояние на индустриалните предприятия и решаване на проблемите им за подобряване на екологичното състояние в района Русе-Гюргево. Подписването на българо-румънската конвенция ще даде зелена светлина на този проект.

Текстът на международния договор за Черно море също е подготвен от специалистите. Договорът ще включва два раздела. Първият е организационен - какви задължения поема всяка от черноморските страни по съблюдаване на международноправните норми и изисквания, по опазване на своите брегове, по финансово участие в общата дейност. Вторият раздел на конвенцията утвърждава международна програма за изследване на Черно море във всички направления на науката.

България, Румъния и Турция са изразили готовност веднага да подпишат този договор. Затрудненията по приемането му в момента идват от страна на Съветския съюз. След като текстът бе съгласуван с Москва при участие на специалисти от другите републики, сега не е ясно дали Грузия, Украйна и Русия трябва да приемат поотделно документа. Но изчакването може да удължи безкрайно процедурата, от което ще изпати морето. Специалистите смятат, че и в момента може да се намери разрешение на въпроса. Те призовават дипломатите към по-голяма активност в тази посока, защото всяка минута вече е скъпа.

Ще попречи ли смяната на правителства и политически режими в договарящите се страни на работата по опазване на околната среда? Това не бива да се случи. Приемането на международноправните документи ще бъде именно гаранция, че общата грижа за природата стои над вътрешнополитическите проблеми на деня.